

**Forbrug af mobilitetshjælpemidler
2002-2006**

- på basis af data fra Zealand Care

Åse Brandt og Christina Stapelfeldt

Forbrug af mobilitetshjælpemidler 2002-2006

- på basis af data fra Zealand Care

© Hjælpemiddelinstitutet 2009

Forfattere

Åse Brandt og Christina Stapelfeldt

Redaktør

Birgitte Dalgård Johansen

Design

Klaus Lasvill-Mortensen

ISBN 87-548-60-0

Udgiver

Hjælpemiddelinstitutet

P.P. Ørums Gade 11, bygn. 3

8000 Århus C

Tlf. +45 4399 3322

hmi@hmi.dk

www.hmi.dk

Forord

Viden om omfanget af forbruget af hjælpemidler, hvad de bruges til, hvem der bruger dem, og hvordan brugen af dem udvikles over tid, er vigtig både ud fra et nationalt perspektiv og i forbindelse med planlægning af hjælpemiddelformidlingen i den enkelte kommune. For hjælpemiddelindustrien kan viden om disse tal desuden have stor betydning i forbindelse med produktudvikling. Som det nationale videnscenter på hjælpemiddelområdet anser Hjælpemiddelinstitutet det som en vigtig opgave at medvirke til at fremskaffe disse data.

Der findes meget få landsdækkende statistikker på hjælpemiddelområdet i Danmark i modsætning til fx Norge og Sverige, der begge har omfattende nationale data, idet hjælpemiddelformidlingen i højere grad er centraliseret her end i Danmark. Det danske decentrale hjælpemiddelformidlingssystem indebærer bl.a., at kommunerne ikke anvender de samme registreringssystemer på hjælpemiddelområdet, hvorfor data ikke umiddelbart kan udtrækkes og sammenkøres. Desuden er kommunerne ikke – som de var for en årrække siden – forpligtet til at levere data til en central instans med undtagelse af data om bevilling af handicapbiler.

Firmaet Zealand Care servicerer en lang række kommuner i Danmark på hjælpemiddelområdet. I forbindelse med fakturering til kommunerne, genererer Zealand Care data om forbrug af hjælpemidler, som firmaet velvilligt har stillet til rådighed for Hjælpemiddelinstitutet for udarbejdelse af statistikker på hjælpemiddelområdet. Berit S. Vestergaard fra Zealand Care har været yderst behjælpelig med at finde frem til de korrekte datafiler. Ud over projektleder Åse Brandt, har Maria Holm, Hjælpemiddelinstitutet, udtrukket de anvendte datafiler. Data er fortrinsvis blevet genindtastet i et statistikprogram af ergoterapeut Kathrine Eie Buskov. Databearbejdningen er foretaget af rapportens forfattere.

Niels-Erik Mathiassen
Direktør

August 2009

Indholdsfortegnelse

Forord.....	3
Indholdsfortegnelse.....	4
Resumé.....	5
Baggrund	6
Mangel på landsdækkende data på hjælpemiddelområdet.....	6
Zealand Care data.....	7
Data til rådighed.....	7
Formål	7
Materiale.....	7
Metode.....	8
Resultater	9
Stokke.....	10
Gangbukke.....	11
Gangborde	12
Rollatorer	13
Manuelle kørestole.....	14
Hjælpermanøvrerede kørestole	15
El-scootere.....	16
Joystickstyrede elkørestole.....	17
Hjælpermanøvrerede elkørestole	18
Alle mobilitetshjælpemidler	19
Diskussion.....	21
Årsager til ændringer i forbruget af mobilitetshjælpemidler i de fem år	21
Årsager til ændringer i forbruget af mobilitetshjælpemidler måned for måned.....	22
Datas generaliserbarhed	23
Tidsforbrug, data og fremtiden	24
Konklusion	24
Litteraturliste	26
Bilagsfortegnelse	26
Bilag 1: Forbrug af mobilitetshjælpemidler 2002-2006	27
Bilag 2: Forbrug af badebænke 2002-2006	32

Resumé

I denne rapport præsenteres det hvor mange mobilitetshjælpemidler, der blev forbrugt i årene 2002-2006. Det er dermed i øjeblikket de eneste nationale danske data om hjælpemidler, bortset fra statistikkerne om handicapbiler, der er til rådighed for øjeblikket.

Baggrunden for projektet er, at der ikke findes nationale data på hjælpemiddelområdet i Danmark med undtagelse af årsstatistikken om handicapbiler. Det er et problem i forhold til planlægning på området og markedsundersøgelser i forbindelse med produktudvikling.

Datamaterialet, der præsenteres, er baseret på data, der er stillet til rådighed af firmaet Zealand Care. Der indgik data fra de 33 kommuner, der havde fået leveret og serviceret alle tekniske hjælpemidler af Zealand Care i perioden 1.1.2002 til 31.12.2006. Indbyggertallet i de 33 kommuner var i 2002 i alt 314.323 og i gennemsnit 9.525.

Analyserne viste, ikke overraskende, at der blev forbrugt flest rollatorer, svarende til 70.834 for hele landet i 2006. Derefter fulgte manuelle kørestole. Dem blev der udleveret halvt så mange af. Alle andre mobilitetshjælpemidler blev der brugt betydeligt færre af.

Over de fem undersøgte år varierede udviklingen i forbruget mellem de forskellige typer af mobilitetshjælpemidler, således at forbruget af stokke og gangbukke (som der kun blev brugt få af) faldt, forbruget af rollatorer og manuelle kørestole var stabilt i de fem år, mens forbruget af el-scootere steg kraftigt til det dobbelte i perioden, ligesom forbruget af joystickstyrede elkørestole steg med godt 50%. Også forbruget af hjælper manøvrerede (manuelle) kørestole steg.

For fire typer af mobilitetshjælpemidler varierede forbruget i løbet af det enkelte år, sådan at der blev brugt flest i sommerperioden. Det drejede sig om rollatorer, manuelle kørestole, hjælpermanøvrerede kørestole og el-scootere. Årsagen er formentlig, at disse hjælpemidler fortrinsvis anvendes udendørs, og der er større behov for at komme ud om sommeren end om vinteren.

Det var tidskrævende at indsamle og bearbejde data, hvorfor der kun er præsenteret data om mobilitetshjælpemidler. Det var desuden ikke muligt umiddelbart at koble data til informationer om brugernes alder, køn, funktionsnedsættelse, diagnose m.v., som kunne være med til at belyse fald og stigning i udviklingen i forbruget af hjælpemidler. Endvidere vides det ikke, om de kommuner, der indgik, var repræsentative med hensyn til hjælpemiddelformidling i Danmark, selv om der ikke er noget, der tyder på at de ikke var det. Alt i alt kan det derfor konkluderes, at der i fremtiden må findes andre veje til at fremskaffe statistikker på hjælpemiddelområdet.

Baggrund

Mangel på landsdækkende data på hjælpemiddelområdet

Hjælpemiddelinstitutionen bliver ofte spurgt om, hvor mange hjælpemidler af forskellige typer, der bliver bevilget i Danmark, hvilke borgergrupper der anvender hvilke typer af hjælpemidler, og hvor mange der er tale om. De, der aktuelt efterspørger denne viden, er bl.a. udviklere og forhandlere af hjælpemidler, der har behov for at vide, om der er et potentielt marked. Det er også pressen og forskere. Derudover er faktuel viden om velfærdsudviklingen relevant for beslutningstagere og politikere i Folketinget, kommunerne, ministerier og for landets borgere, da viden om omfanget af og udviklingen på hjælpemiddelområdet er en forudsætning for at kunne gennemføre en effektiv og kvalitativ planlægning, styring og udvikling af samfundsmæssige indsatsområder.

For at undersøge årsagen til udgiftsstigninger på hjælpemiddelområdet forsøgte Finansministeriet i 1999 at kortlægge området men med et mangelfuldt resultat (1). Der findes nemlig ingen landsdækkende opgørelser over brugere og forbruget af hjælpemidler med en eneste undtagelse, nemlig handicapbiler. Kommunerne foretager indberetninger til Ankestyrelsen, som udarbejder årsstatistik over antal brugere, afgørelser, typer af bevillinger, hvad der karakteriserer dem, der får bevillingen samt statistikker over ventetider i de enkelte kommuner (2). På det øvrige hjælpemiddelområde foretager de fleste kommuner elektroniske registreringer af bevilgede hjælpemidler, men disse tal opgøres ikke på landsplan, hvilket heller ikke umiddelbart kan lade sig gøre, da der anvendes forskellige it-systemer, der ikke uden videre kan sammenkøres.

Den øvrige landsdækkende viden, der er til rådighed i Danmark om forekomst af hjælpemidler og udvikling på området, er enten begrænset eller forældet og består bl.a. af følgende:

- Den sidste landsdækkende undersøgelse af befolkningens brug af hjælpemidler, der blev gennemført af Socialforskningsinstitutionen i 1983 (3).
- Kommunernes regnskabstal, der på kommuneniveau og på landsplan rapporterer om stigende udgifter på hjælpemiddelområdet, men ikke om hvori stigningen består eller hvilke brugergrupper, der evt. fortrinsvis står for stigningen (4).
- Sundheds- og Sygelighedsundersøgelserne (SuSy) gennemført i 1987, 1994 og 2000. De omhandler borgere over 16 år og har kun få spørgsmål vedrørende hjælpemidler, hvoraf nogle har et forældet sprogbrug, således at tallene formentlig ikke er gældende (5).
- SFI – det nationale forskningscenter for velfærd har gennemført en landsdækkende undersøgelse, hvor brug af mobilitetshjælpemidler udendørs indgår, dog er brugergruppen begrænset til aldersgruppen 16-64 år (6).

Da en af de største udbydere af indkøbs- og genbrugsservice på hjælpemiddelområdet, firmaet Zealand Care, tilbød at stille sine data til rådighed for Hjælpemiddelinstitutionen, sagde vi derfor ja tak. Første skridt var at undersøge, i hvilken udstrækning data kunne bruges til at generere landsdækkende statistikker på området tekniske hjælpemidler. Kunne data belyse følgende spørgsmål;

- Hvor mange brugere af hver type hjælpemiddel findes der i Danmark? (Prævalens).
- Hvilke brugergrupper anvender hvilke typer af hjælpemidler?
- Hvordan er udviklingen af forbruget af hjælpemidler over tid? (Incidens). Og i tilfælde af at forbruget af nogle typer af hjælpemidler øges, kan data da belyse hvilke brugergrupper, der står for det øgede forbrug?

Zealand Care data

Indkøb, udbringning, rengøring og reparation af hjælpemidler, der kan genbruges, (tekniske hjælpemidler), varetages i nogle tilfælde af private firmaer, bl.a. Zealand Care, som de tilsluttede kommuner betaler for at udføre disse serviceydelser. Der er tale om bl.a. senge, badetaburetter, toiletstole, stokke, kørestole og personløftere, som udgør ca. 26% af samtlige udgifter til hjælpemidler på landsplan, som årligt beløber sig til min. 3 milliarder kr. (7). I forbindelse med fakturering og betaling af disse ydelser, udarbejder Zealand Care månedsvise lister over hvilke hjælpemidler, der er leveret hos borgerne, og der findes dermed en betydelig mængde af data om forbruget af hjælpemidler. Datakvaliteten kan forventes at være god, idet såvel sælger (Zealand Care) som køber (kommunen) har en økonomisk interesse i, at tallene er korrekte, hvilket taler for en høj datakvalitet.

I 1998 servicede Zealand Care to kommuner med i alt 68.447 borgere, hvilket i 2006 gradvist var steget til 63 kommuner med et samlet indbyggertal på 684.740, svarende til ca. en fjerdedel af alle danske kommuner og en ottendedel af landets indbyggere, dvs. fortrinsvis små kommuner. Firmaets database indeholder mange forskellige data vedrørende forbrug af tekniske hjælpemidler, helt ned til specifikke modeller, reparationer, udgifter mv. Der findes også data for årene efter 2006, men på grund af kommunesammenlægninger i forbindelse med kommunalreformen, der trådte i kraft 1.1.2007, kan data, der er indhentet før og efter dette tidspunkt, ikke umiddelbart slås sammen.

Data til rådighed

Det blev hurtigt klart, at det var lettest at udtrække data om kommunernes forbrug af hjælpemidler. Indhentning af data om hjælpemiddelbrugerne med hensyn til fx alder og køn ville kræve omfattende manuel dataudtrækning. Desuden kunne man ikke koble dataudtrækningen til kommunernes informationer om brugerens funktionsnedsættelse. Endelig ville det kræve et omfattende arbejde at udtrække data om, hvor mange der havde hvilke typer af hjælpemidler. Derfor var det ikke umiddelbart realistisk at udtrække data, der kunne belyse, hvor mange brugere af hver type hjælpemiddel, der fandtes i Danmark, og hvilke grupper af borgere, fx med hensyn til alder, køn, funktionsnedsættelse og diagnose, der anvendte hvilke typer af hjælpemidler. Det var følgelig heller ikke muligt at belyse, om der var specifikke brugergrupper, der stod for et eventuelt øget forbrug af hjælpemidler over tid.

Formål

Det blev derfor besluttet at gennemføre et pilotprojekt med henblik på at:

1. Beskrive udviklingen af forbruget af forskellige typer af tekniske hjælpemidler, dvs. hvor mange der fik forskellige typer af hjælpemidler bevilget i en given periode
2. Afdække hvor mange ressourcer det kræver at indsamle og bearbejde data m.h.p. at vurdere, hvad det vil kræve at gennemføre yderligere undersøgelser.

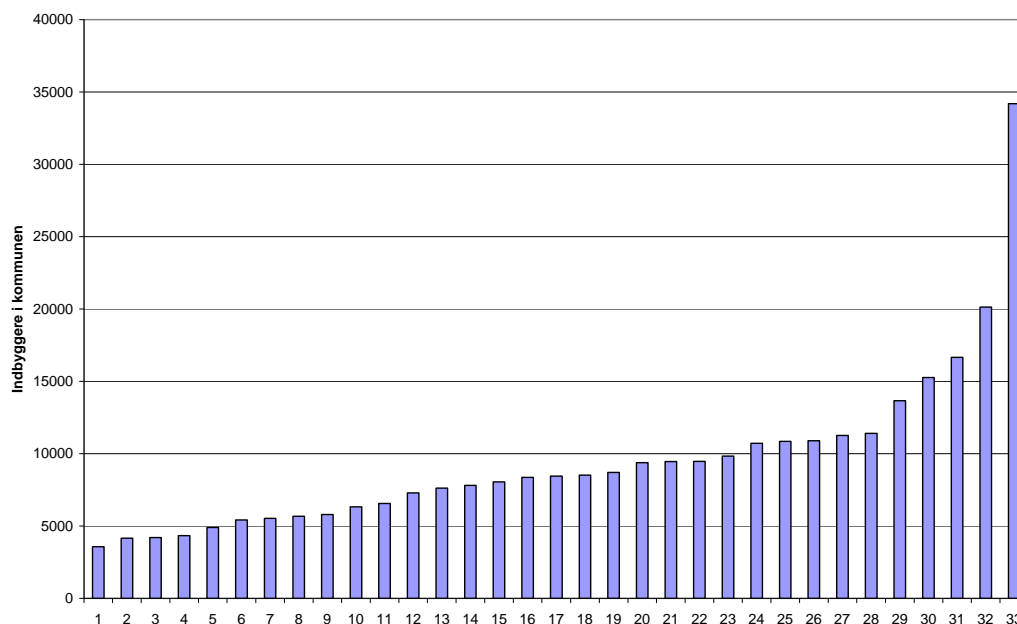
Materiale

Der blev benyttet data fra de 33 kommuner, der havde fået leveret og serviceret alle tekniske hjælpemidler af Zealand Care i perioden 1.1.2002 til 31.12.2006. Disse kommuner blev udvalgt i forhold til at opnå så stort og fuldstændigt datagrundlag som muligt. De inkluderede kommuner var:

Arden, Billund, Bjergsted, Blåvandshuk, Brovst, Brønderslev, Dianalund, Dragsholm, Dronninglund, Gram, Gørlev, Hadsund, Hals, Helle, Holbæk, Holeby, Hvalsø, Højreby, Jernløse,

Jægerspris, Nibe, Nysted, Pandrup, Ravnsborg, Rudbjerg, Rødding, Sakskøbing, Skibby, Skørping, Stenlille, Tølløse, Vejen og Aabybro.

Indbyggertallet i de 33 kommuner var i 2002 i alt 314.323 og i gennemsnit 9.525 (interval 3.576-34.188, median 8.448). De fleste var dog under gennemsnitsstørrelsen, se figur 1.

Figur 1. Antal indbyggere i hver af de inkluderede kommuner

Data bestod af udleverede hjælpemidler til såvel børn som voksne (incidens). Hjælpemidlerne var klassificeret med ISO klassifikationen på fjerde niveau, fx "12 06 06 04: Rollatorer med fire hjul", hvilket gav mulighed for at frasortere tilbehør og kun inkludere egentlige hjælpemidler. Materialet indeholdt en mindre unøjagtighed, som bestod i, at en kommune ikke var med i en enkelt måned og en anden i to måneder.

Metode

Data fra de 33 kommuner blev overført manuelt fra Zealand Care's database måned for måned for de fem valgte år, dvs. i alt 1980 filer. Det blev dernæst undersøgt, om det var muligt at overføre data automatisk fra filerne til en database i et statistikprogram. Idet det varierede fra måned til måned, hvilke hjælpemidler der blev leveret, og der i visse tilfælde ikke blev udleveret nogen hjælpemidler overhovedet, var det ikke muligt at overføre data automatisk, hvorfor data måtte indtastes manuelt i statistikprogrammet SPSS 16.0. Da dette var meget ressourcekrævende, blev det besluttet kun at undersøge området mobilitetshjælpemidler, som er hyppigt anvendte hjælpemidler og derfor af stor relevans. Mobilitetshjælpemidler blev afgrænset til at inkludere:

- Stokke
- Gangbukke (gangstativ)
- Gangborde
- Rollatorer
- Manuelle kørestole
- Hjælpermanøvrerede kørestole
- El-scootere
- Joystickstyrede elkørestole

- Hjelpermanøvrerede elkørestole

Data blev analyseret deskriptivt, og forskelle i forbrug af hjælpemidler mellem to år var ikke normalt fordelt og blev analyseret med Chi-2 test. P-niveauer under 0.05 blev anset for statistisk signifikante.

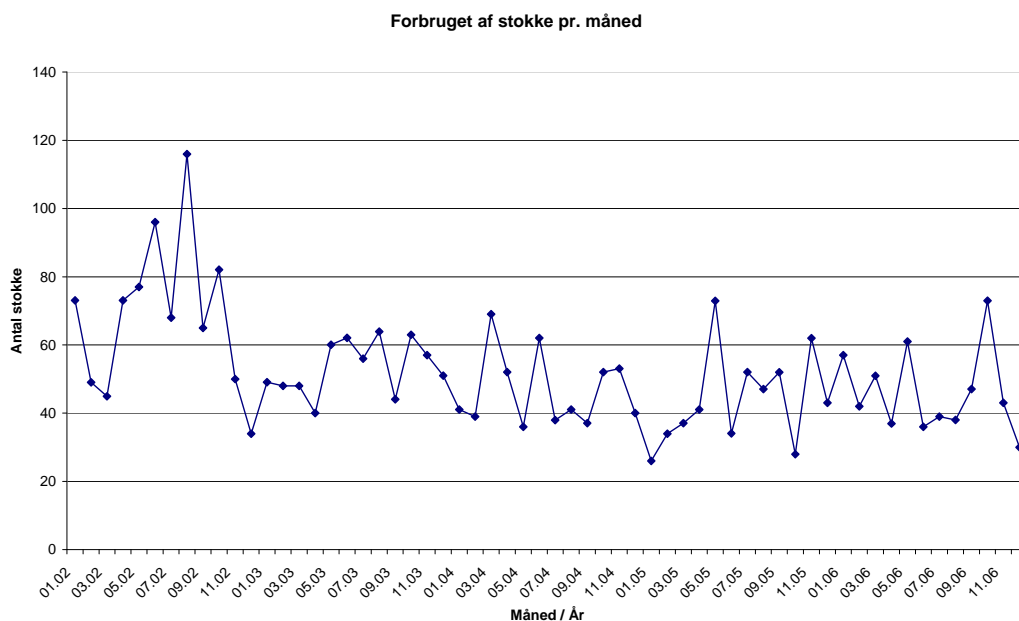
Tidsforbrug i forbindelse med projektets forskellige aktiviteter blev løbende opsamlet i Hjælpeinstituttets tidsregistreringssystem.

Resultater

Forbruget af de enkelte typer af mobilitetshjælpemidler er opgjort hver for sig. Først vises det konkrete forbrug måned for måned og dernæst det årlige forbrug pr. 100.000 indbyggere. Herved korrigeres for ændringer, der skyldes tilvækst eller fald i antallet af indbyggere i de 33 kommuner. Til sidst i rapporten præsenteres en figur og en tabel, hvor det årlige forbrug af alle mobilitetshjælpemidlerne pr. 100.000 indbyggere præsenteres. Alle data, der danner baggrund for figurer og analyser, findes i rapportens bilag.

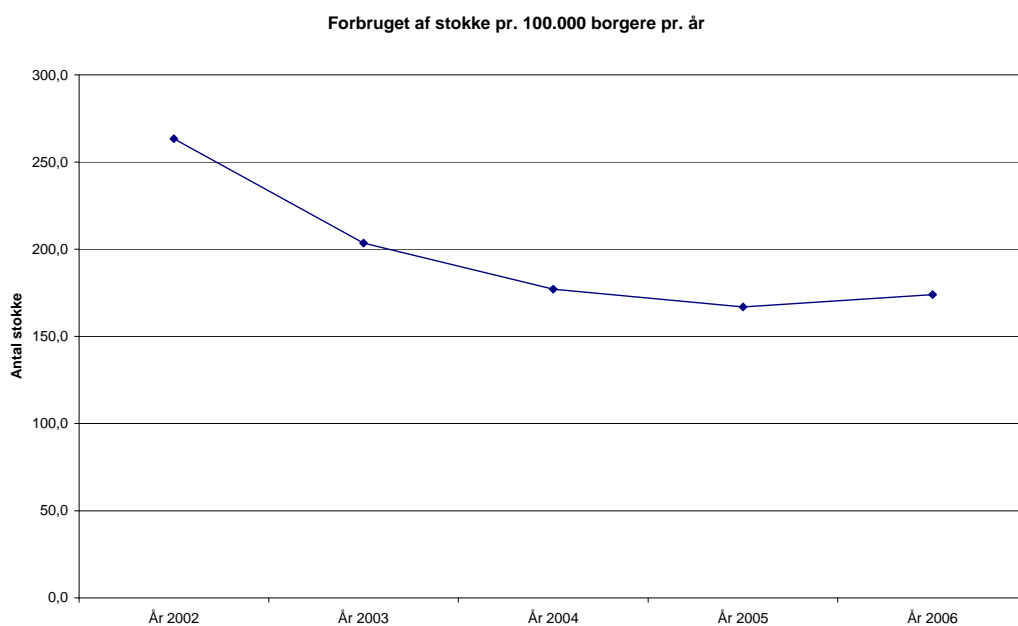
Stokke

Forbruget af stokke i de 33 kommuner fluktuerede fra måned til måned i den femårige periode, data stammer fra. Det største forbrug, svarende til 116 stokke, fandt sted i august måned 2002, og det mindste antal stokke blev forbrugt i januar 2005, svarende til 26. Se figur 2.

Figur 2. Det månedlige forbrug af stokke i de inkluderede kommuner fra 2002-2006

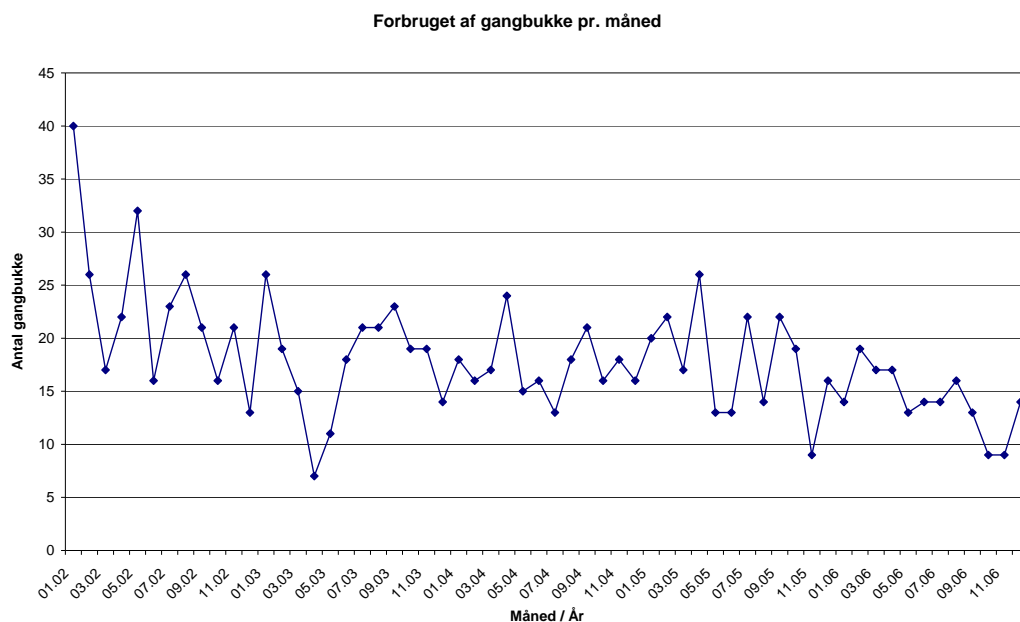
Tendensen i den femårige periode var et faldende forbrug, mest markant fra 2002 til 2004, hvorefter forbruget stagnerede. Faldet mellem år 2002 og 2006 på 34% er statistisk signifikant ($p < 0,001$). Se figur 3.

Figur 3. Det samlede forbrug af stokke pr. 100.000 indbyggere pr. år

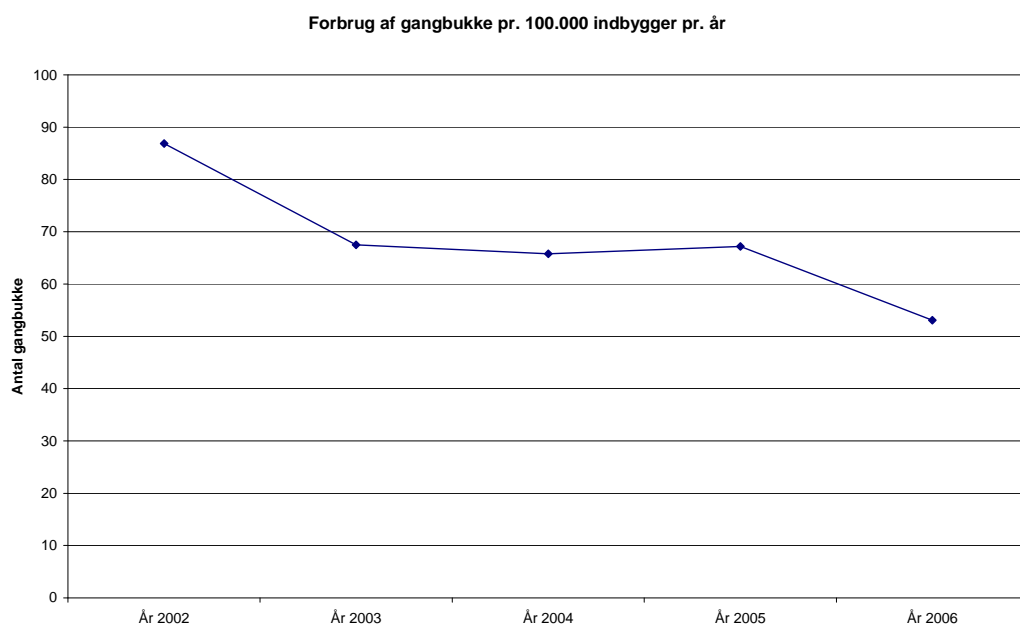
Gangbukke

I den femårige periode var forbruget af gangbukke kendetegnet ved den samme tilfældige fluktuation fra måned til måned som observeret i forhold til stokke. Totalt set blev der forbrugt færre gangbukke end stokke med et månedligt gennemsnit på 17,9 gangbukke mod 51,9 stokke. Det største forbrug (40 gangbukke) fandt sted i januar 2002, og i april 2003 nåede forbruget ned på syv gangbukke. Se figur 4.

Figur 4. Det månedlige forbrug af gangbukke i de 33 inkluderede kommuner

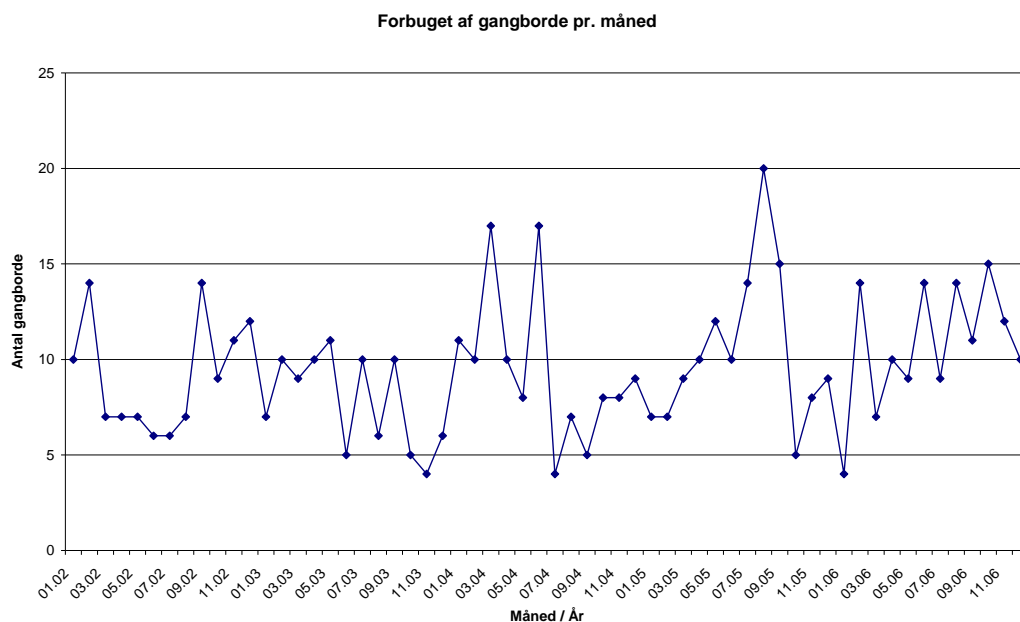
Tendensen i forbruget af gangbukke var for nedadgående i perioden med markante fald fra 2002 til 2003 og fra 2005 til 2006. I den mellemliggende periode var forbruget konstant. Faldet mellem år 2002 og 2006 på 39% er statistisk signifikant ($p < 0,001$). Se figur 5.

Figur 5. Det samlede forbrug af gangbukke pr. 100.000 indbyggere pr. år

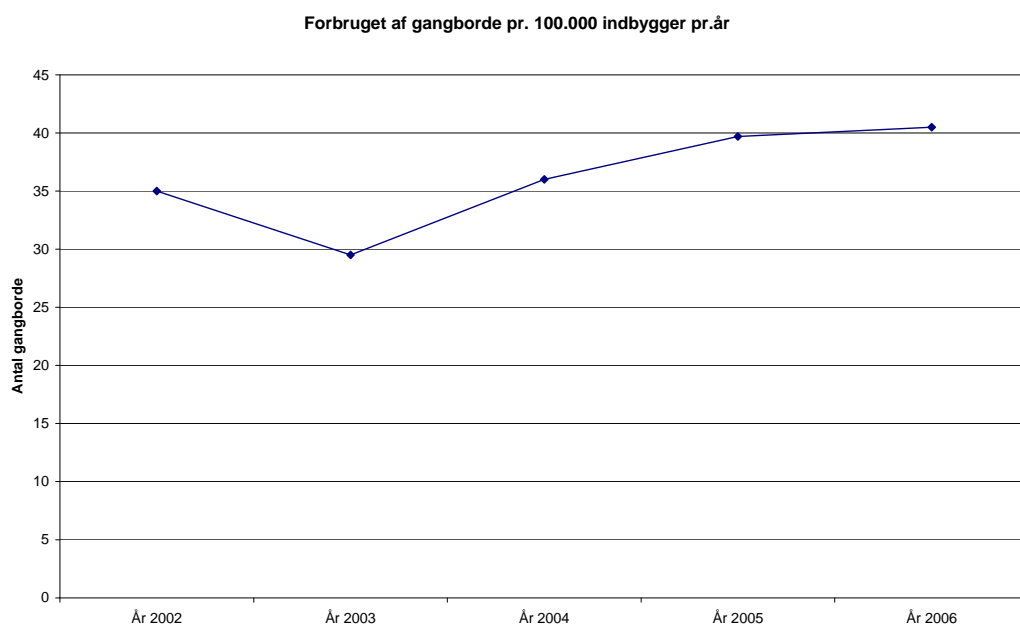
Gangborde

Forbruget af gangborde var på samme måde som de foregående hjælpemidler præget af månedlige fluktuationer. Med et gennemsnitligt månedligt forbrug på 9,5 gangborde, benyttedes dette hjælpemiddel sjældent. I november 2003, juli 2004 og januar 2006 nåede forbruget ned på fire gangborde pr. måned, og i august 2005 toppede forbruget med 20 gangborde pr. måned. Se figur 6.

Figur 6. Det samlede forbrug af gangborde i de 33 inkluderede kommuner

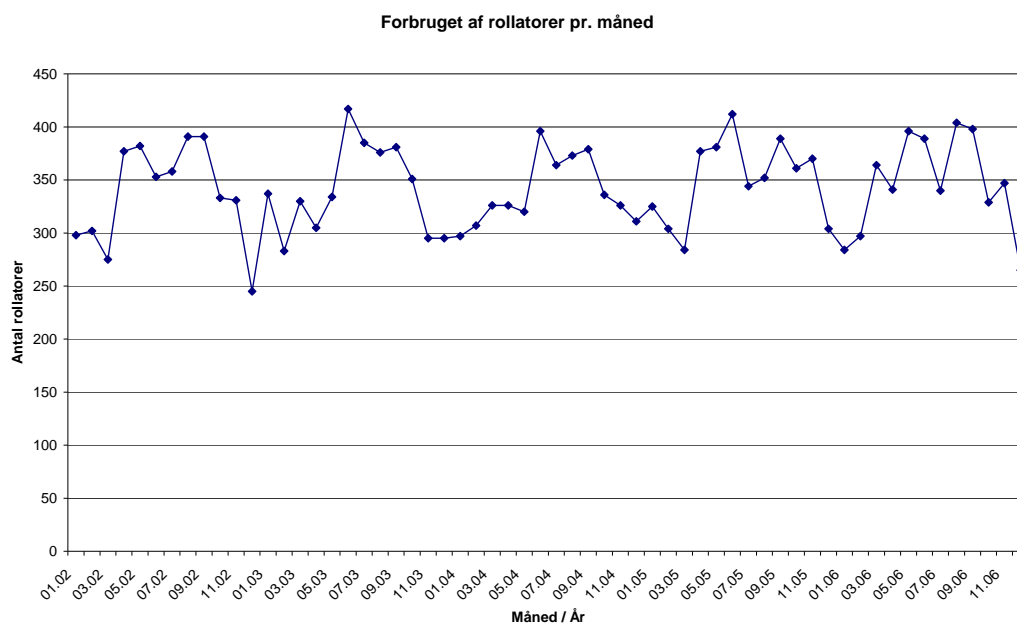
Det er vanskeligt at sige noget om en egentlig tendens i forbruget af gangborde i perioden. Fra 2002 til 2003 faldt forbruget, for derefter at stige igen indtil 2005, hvorefter forbruget stagnerede og holdt sig konstant til udgangen af 2006. Se figur 7.

Figur 7. Det samlede forbrug af gangborde pr. 100.000 indbyggere pr. år

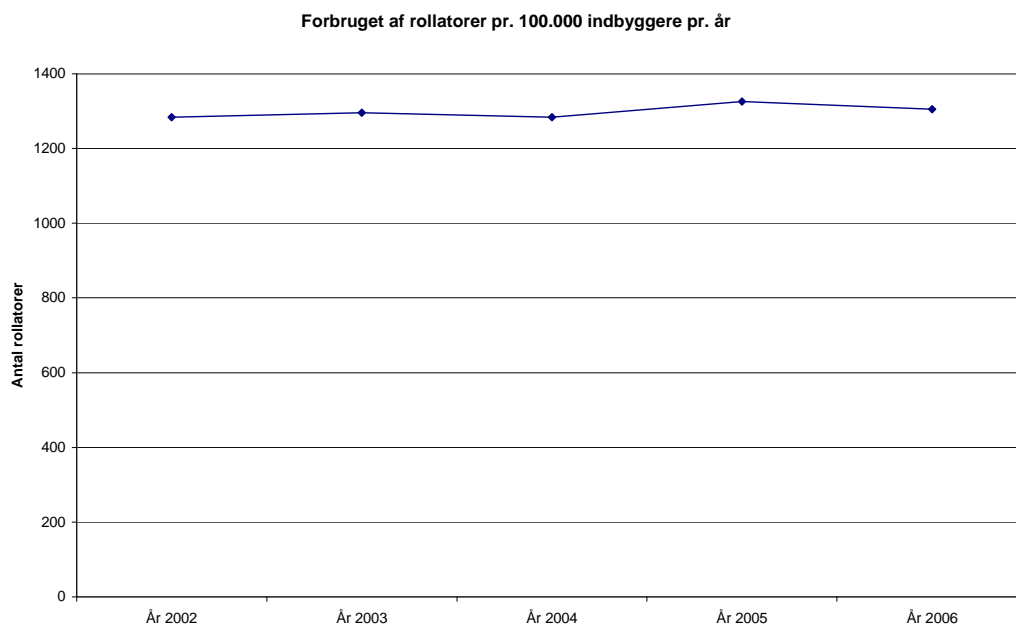
Rollatorer

Den månedlige fluktuation af forbruget af rollatorer afviger fra forbruget af de foregående hjælpemidler. Hen imod udgangen af et år faldt forbruget, hvorefter det igen steg, dvs. at forbruget var størst i sommerperioden. Således observeredes det laveste forbrug i december 2002, hvor det nåede ned på 245 rollatorer pr. måned, og i juni 2003 sås det største forbrug på 417 rollatorer pr. måned. Et gennemsnitligt forbrug pr. måned på 342,4 rollatorer, placerer rollatoren blandt de hjælpemidler, der benyttedes mest i de 33 kommuner. Se figur 8.

Figur 8. Det månedlige forbrug af rollatorer i de 33 inkluderede kommuner

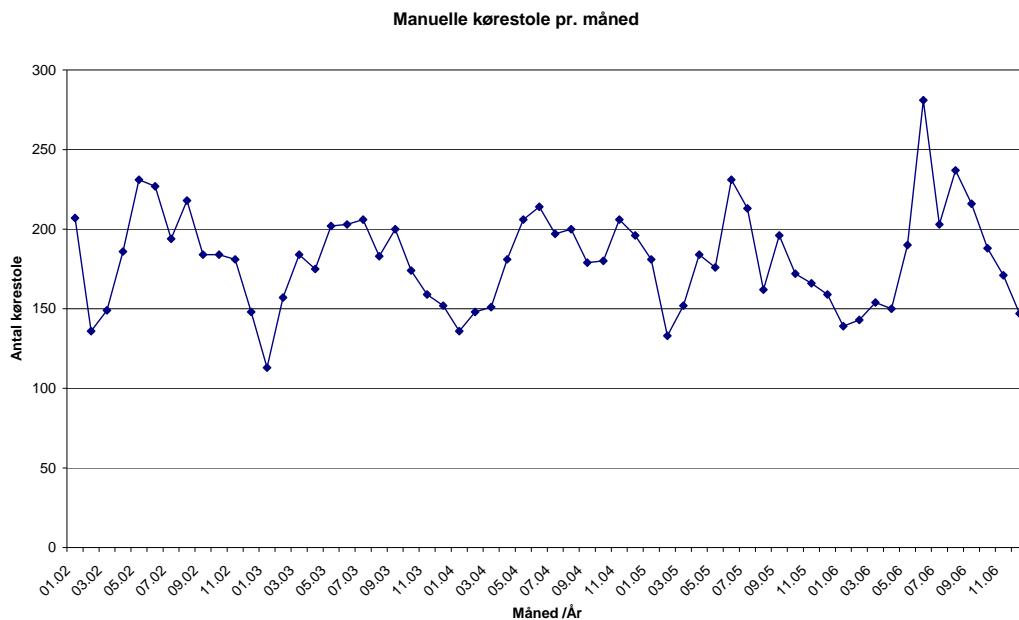
Forbruget af rollatorer var i perioden stabilt med en svag, ikke statistisk signifikant stigning fra 2004 med 4061 udleverede rollatorer til 4203 rollatorer i 2005. Se figur 9.

Figur 9. Det samlede forbrug af rollatorer pr. 100.000 indbyggere pr. år.

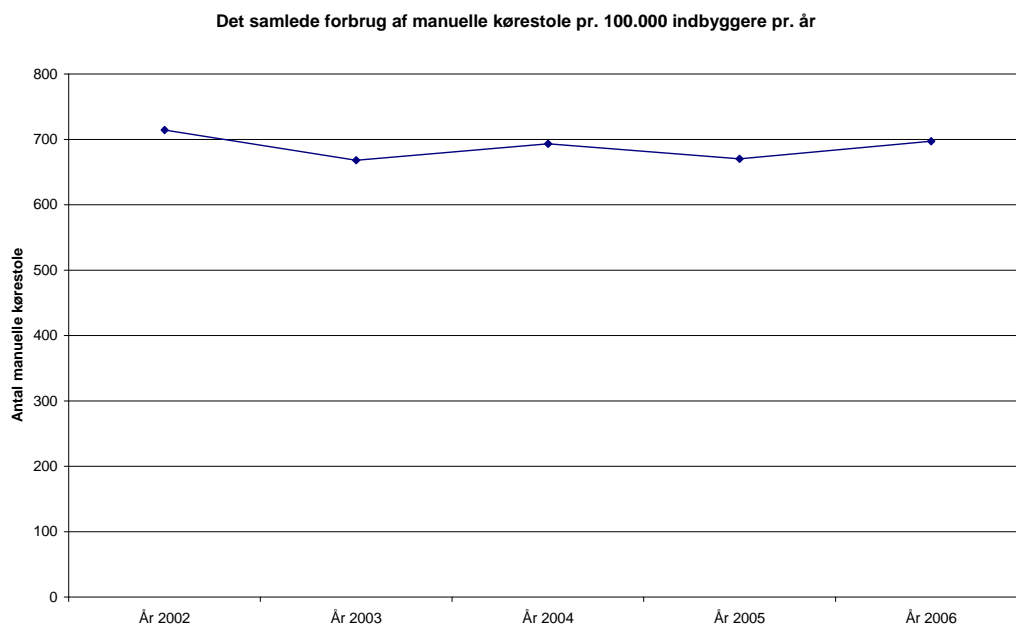
Manuelle kørestole

På samme måde som forbruget af rollatorer, fluktuerede forbruget af manuelle kørestole månedsvist med stigende tendens i sommerperioder. Det laveste niveau for forbruget sås i januar 2003 med 113 manuelle kørestole og det højeste niveau blev nået i juni 2006 med 281 manuelle kørestole. Det gennemsnitlige månedlige forbrug i den femårige periode var på 181,5 manuelle kørestole. Se figur 10.

Figur 10. Det månedlige forbrug af manuelle kørestole i de 33 inkluderede kommuner

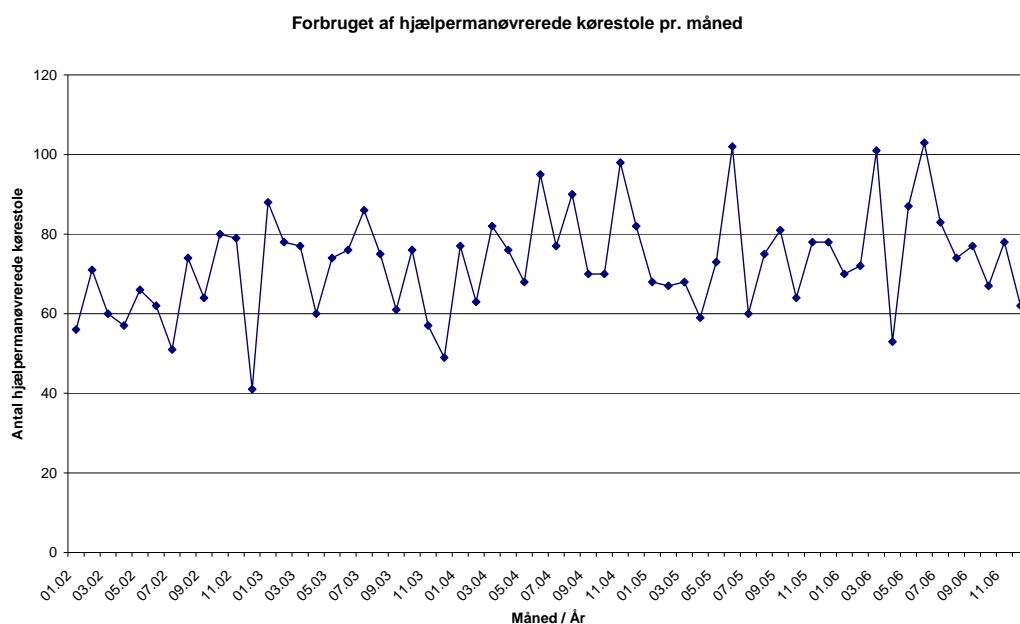
Der var i perioden ingen klar tendens i forbruget af manuelle kørestole, det steg og faldt fra år til år. Fra 2002 til 2003 skete det største fald, hvorefter udsvingene var tilnærmelsesvis ens fra år til år. Se figur 11.

Figur 11. Det samlede forbrug af manuelle kørestole pr. 100.000 indbyggere pr. år

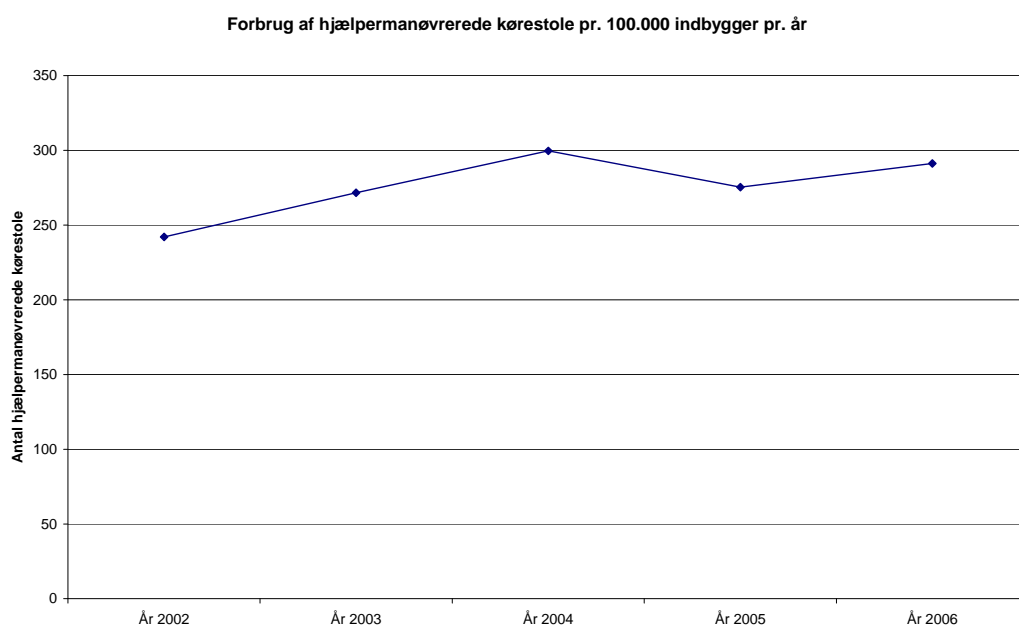
Hjælpermanøvrerede kørestole

Forbruget af hjælpermanøvrerede kørestole (manuelle, ikke elkørestole) fulgte ligeledes i en vis udstrækning mønstret med stigning i sommerperioder. Det mindste forbrug fandt sted i december 2002 med 41 hjælpermanøvrerede kørestole og det største forbrug i juni 2006 med 103. Det gennemsnitlige forbrug var 72,8 pr. måned og således totalt set mindre end forbruget af manuelle kørestole. Se figur 12.

Figur 12. Det månedlige forbrug af hjælpermanøvrerede kørestole i de 33 inkluderede kommuner

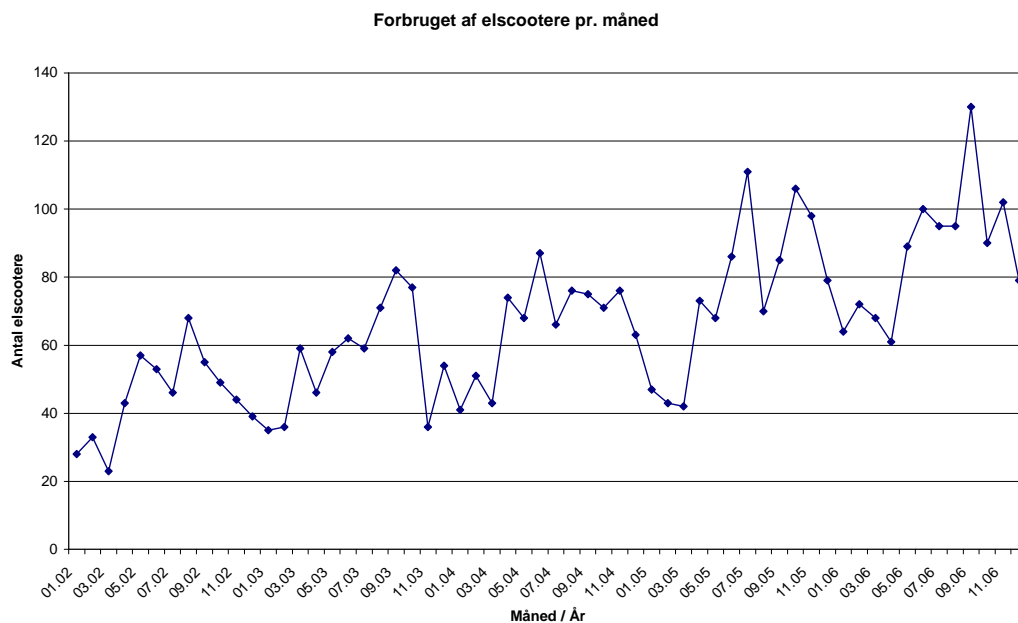
Tendensen i forbruget af hjælpermanøvrerede kørestole var stigende med den kraftigste stigning i perioden 2002 til 2004, hvorefter stigningen stabiliserer sig på et lidt lavere niveau end i 2003. Stigningen på 188 hjælpermanøvrerede kørestole i løbet af de fem år på 20% er statistisk signifikant ($p < 0,001$). Se figur 13.

Figur 13. Det samlede forbrug af hjælpermanøvrerede kørestole pr. 100.000 indbyggere pr. år

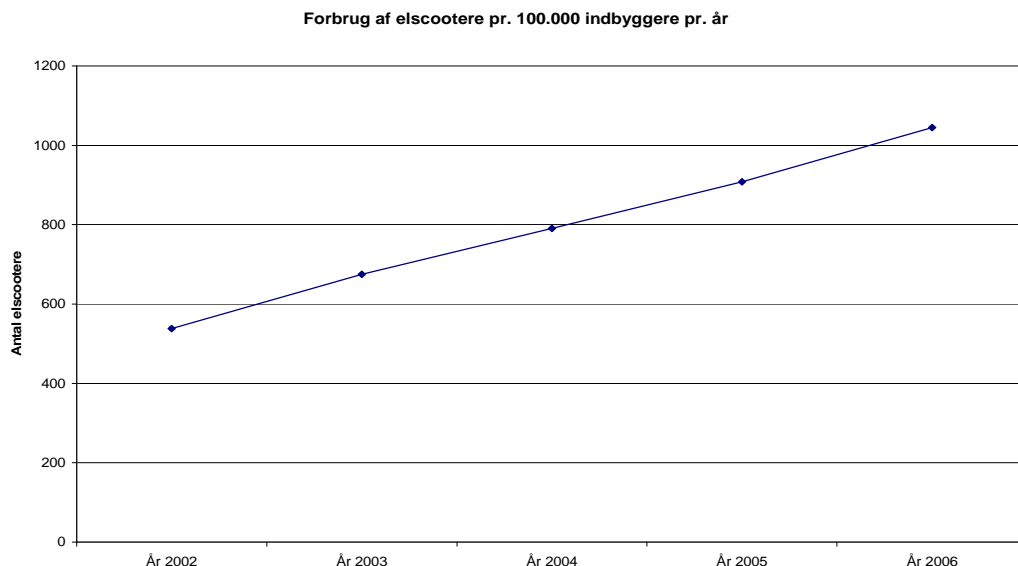
El-scootere

Forbruget af el-scootere gentog mønstret med stigende forbrug i sommerperioder. Således sås det laveste niveau i forbrug i marts 2002 med 23 el-scootere og det højeste niveau i september med 130 el-scootere. Det gennemsnitlige forbrug var i den femårige periode på 66 el-scootere pr. måned. Se figur 14.

Figur 14. Det månedlige forbrug af el-scootere i de 33 inkluderede kommuner

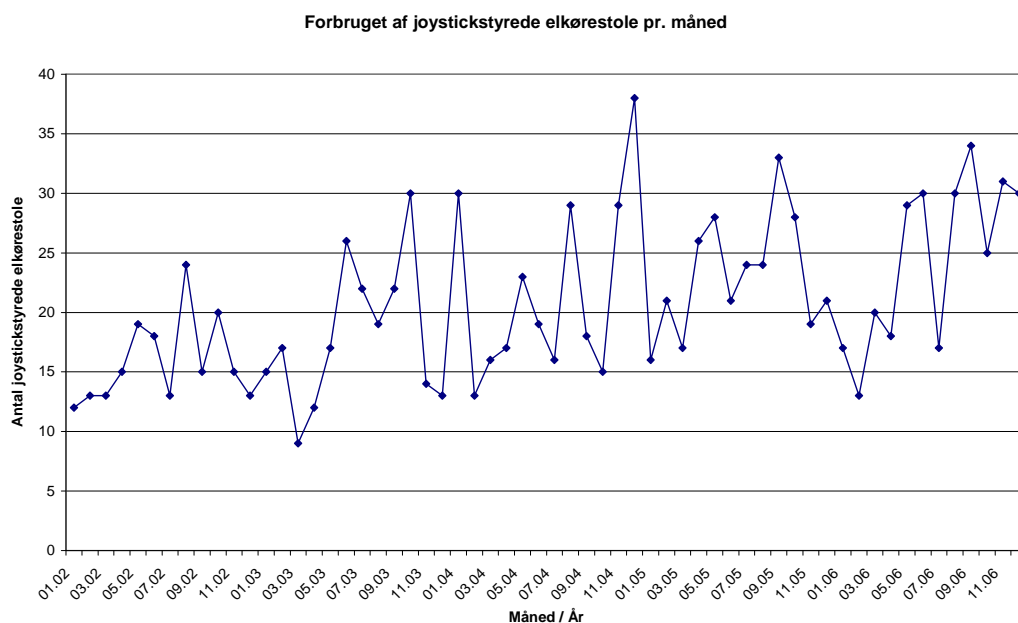
Der var en ligefrem proportional stigning i forbruget af el-scootere, der næsten blev fordoblet i løbet af de fem år (92%, statistisk signifikant, $p < 0,001$). Se figur 15.

Figur 15. Det samlede forbrug af el-scootere pr. 100.000 indbyggere pr. år

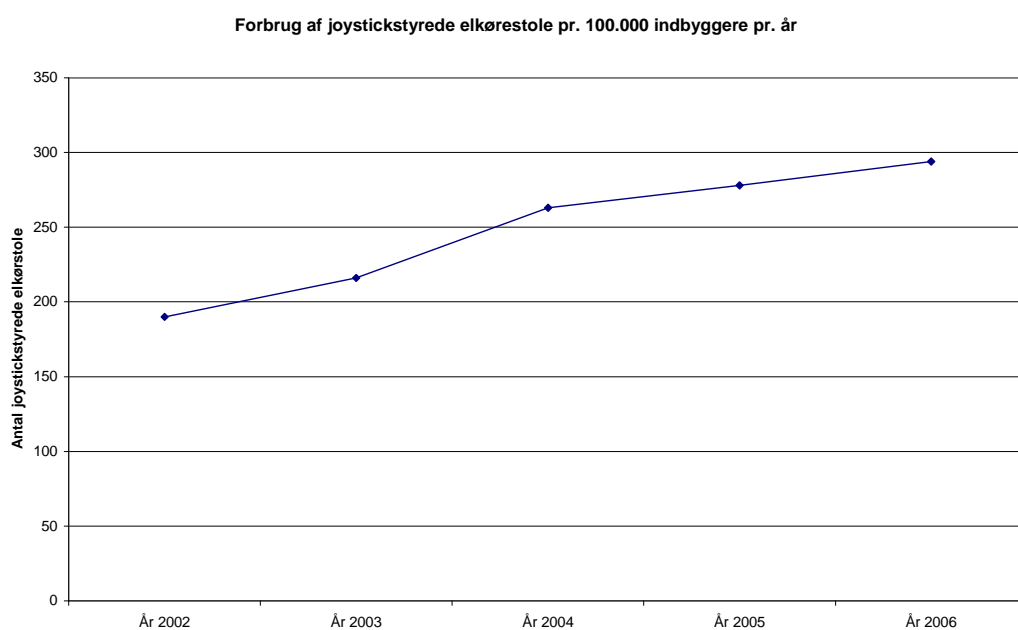
Joystickstyrede elkørestole

Forbruget af joystickstyrede elkørestole fluktuerede fra måned til måned på tilfældig vis. I marts 2003 nåede forbruget det laveste niveau på ni joystickstyrede elkørestole, og i december 2004 forekom det største forbrug på 38 joystickstyrede elkørestole. Gennemsnitligt blev der forbrugt 20,7 joystickstyrede elkørestole pr. måned. Se figur 16.

Figur 16. Det månedlige forbrug af joystickstyrede elkørestole i de 33 inkluderede kommuner

Tendensen i forbruget af joystickstyrede elkørestole var stigende med den kraftigste vækst fra 2002 til 2004, hvorefter stigningen blev mere moderat. Stigningen mellem 2002 og 2006 på 53% var statistisk signifikant ($p < 0,001$). Se figur 17.

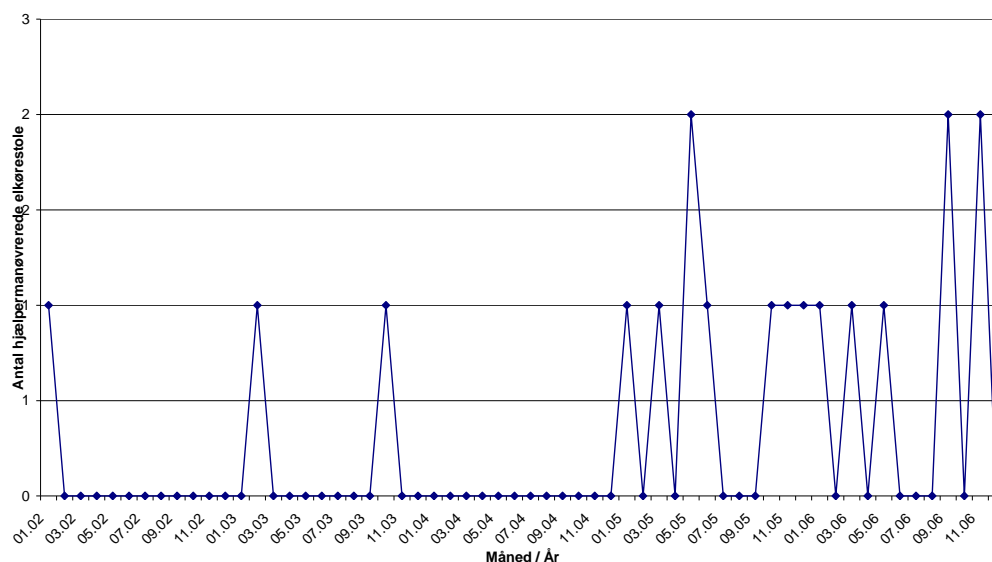

Figur 17. Det samlede forbrug af joystickstyrede elkørestole pr. 100.000 indbyggere pr. år

Hjælpermanøvrerede elkørestole

Forbruget af hjælpermanøvrerede elkørestole var meget begrænset med et månedligt gennemsnit på 0,3 elkørestol. I perioden 2002 til 2005 blev der kun udleveret tre hjælpermanøvrerede elkørestole. Fra 2005 til 2006 blev der udleveret 15 hjælpermanøvrerede elkørestole. Se figur 18.

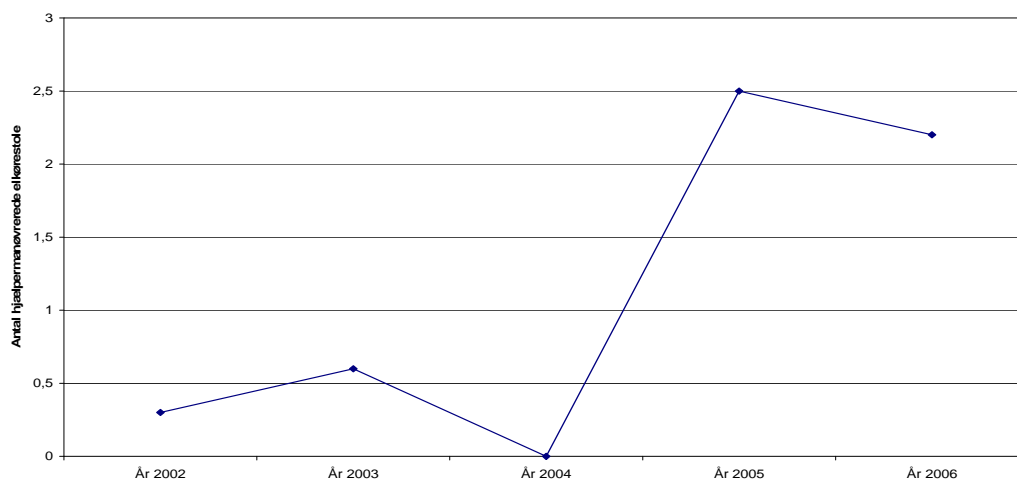
Forbruget af hjælpermanøvrerede elkørestole pr. måned

Figur 18. Det månedlige forbrug af hjælpermanøvrerede elkørestole i de 33 inkluderede kommuner

Tendensen i forbruget af hjælpermanøvrerede elkørestole var stigende i den femårige periode med den mest markante stigning fra 2004 til 2005. Herefter skete der et lille fald men uden dog at komme i nærheden af det meget lave niveau, periodens start var kendetegnet ved. Se figur 19.

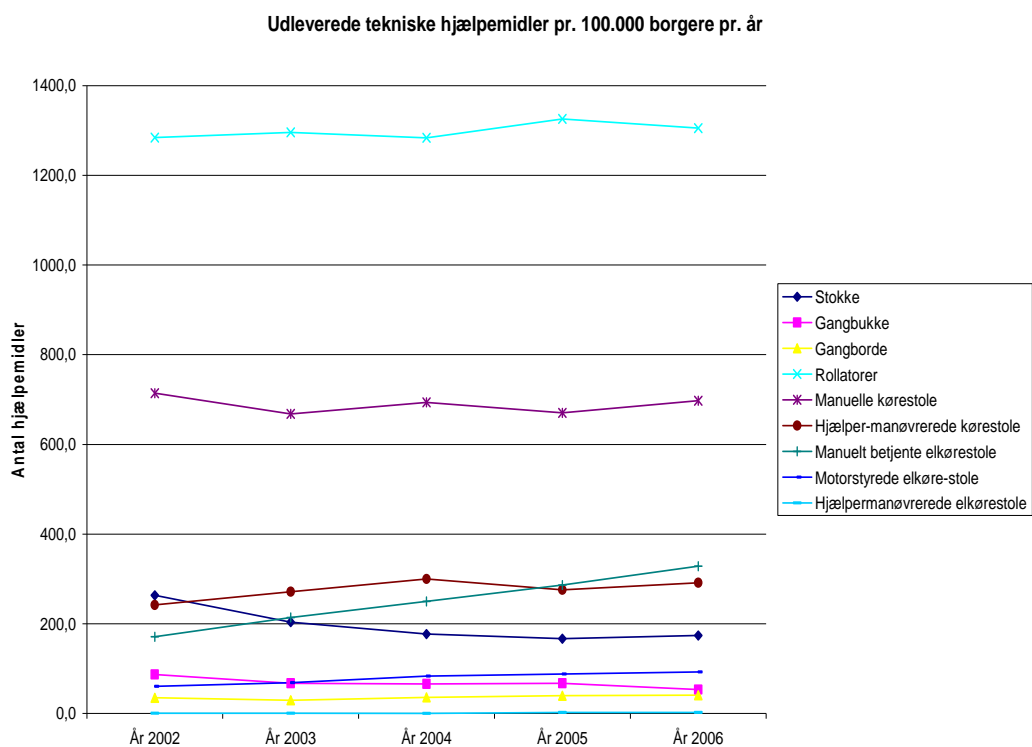
Forbrug af hjælpermanøvrerede elkørestole pr. 100.000 indbygger pr. år

Figur 19. Det samlede forbrug af hjælpermanøvrerede elkørestole pr. 100.000 indbyggere pr. år

Alle mobilitetshjælpemidler

Som det fremgår af figur 20 og tabel 1 (se næste side), var rollatoren det hjælpemiddel, der langt hyppigst blev bevilget. I 2006 var det 1.305 pr. 100.000 indbyggere, svarende til at der i alt blev bevilget 70.834 rollatorer i Danmark i 2006, hvis tallet fremskrives for hele landet. Derefter følger manuelle kørestole med 697 pr. 100.000 indbyggere, næsten halvt så mange som rollatorerne. For de øvrige mobilitetshjælpemidler gjaldt det, at der blev forbrugt under 400 om året pr. 100.000 indbyggere, og for fire af disse grupper, nemlig gangbuk, gangvogn, joystickstyrede- og hjælpermanøvrerede elkørestole, var der under en promille, der fik disse hjælpemidler. Se figur 20.

Figur 20. Det samlede forbrug af alle mobilitetshjælpemidler pr. 100.000 indbyggere pr. år

Tabel 1. Overblik over ændringer i forbruget af mobilitetshjælpemidler fra 2002 til 2006 samt fremskrivning for hele landet 2006

Hjælpemiddel	Antal pr. 100.000 indbyggere pr. år					Stigning / fald 2002-2006, antal pr. 100.000 indbyggere	Stigning / fald 2002-2006 %	Antal, fremskrevet for hele landet 2006
	2002	2003	2004	2005	2006			
Stokke	263	204	177	167	174	-89	-34*	9.444
Gangbukke	87	68	66	67	53	-34	-39*	2.882
Gangborde	35	30	36	40	41	6	16	2.198
Rollatorer	1.284	1.296	1.284	1.326	1.305	21	2	70.834
Manuelle kørestole	714	668	694	670	697	-17	-2	37.840
Hjælper manøvrerede kørestole	242	272	300	275	291	49	20*	15.810
Elscootere	171	214	250	286	328	157	92*	17.818
Joystick-styrede elkørestole	60	69	83	88	92	32	53*	5.015
Hjælper-manøvrerede elkørestole	0	1	0	3	2	2	Ikke relevant	119

*: $p < 0.001$

Diskussion

Der præsenteres data om offentligt forbrug, dvs. bevillinger af mobilitetshjælpe midler over fem år. Selv om repræsentativiteten kan anfægtes, er disse data alt andet lige de første og eneste af sin slags i Danmark. Andre statistikker viser fx kun data om hjælpemiddelbrug blandt personer, der enten er under (6) eller over 65 år (11), eller også er de ufuldstændige (5), meget gamle (3) eller gælder specifikke diagnosegrupper (12) eller enkelte kommuner (11,13). Når det gælder de nordiske statistikker, er de enten ikke tilgængelige eller omhandler kun ældre, fx den årlige "Åldrestatistik" fra det svenske Hjælpe midelsinstitutet (14), hvorfor det ikke har været muligt at sammenligne tallene.

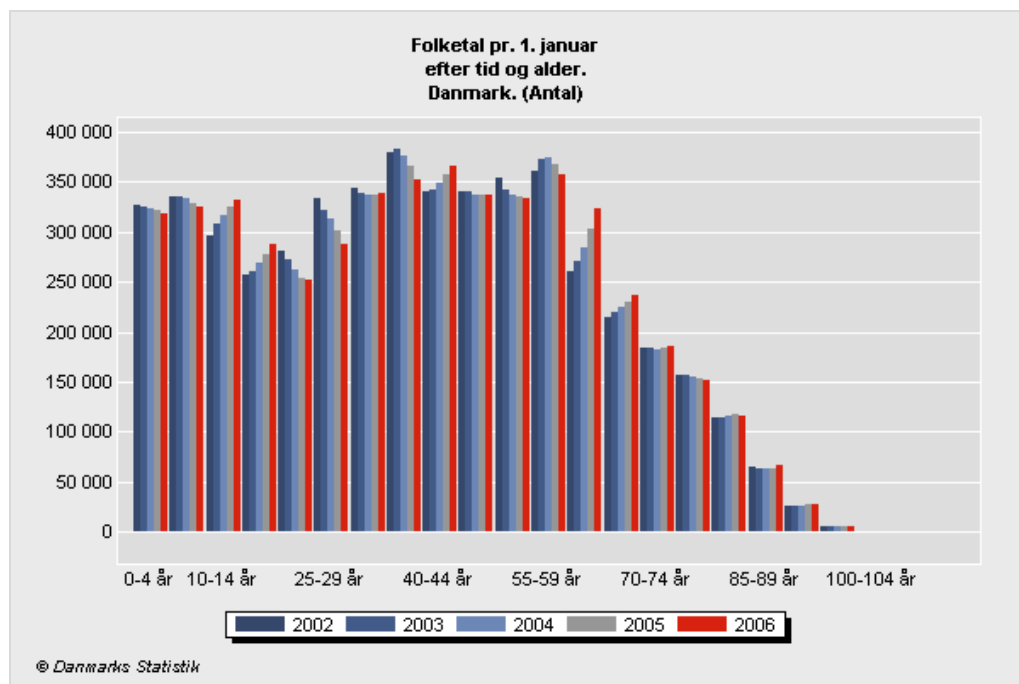
Undersøgelsen viser ikke overraskende at den type hjælpemiddel, der hyppigst blev bevilget, var rollatorer efterfulgt af manuelle kørestole, som der dog kun blev bevilget halvt så mange af. For begge typer af hjælpemidler gjaldt det, at niveauet var nogenlunde stabilt i perioden 2002 til 2006. Den stigning i forbrug af rollatorer, der synes at have fundet sted, er åbenbart stoppet og har fundet sit naturlige leje.

Den type hjælpemiddel, der stod for den største stigning var el-scooterne, hvor forbruget blev fordoblet i løbet af de fem år, der er blevet undersøgt. Knap så kraftig, men alligevel markant, var stigningen i forbruget af joystickstyrede elkørestole. Også forbruget af hjælpermanøvrerede kørestole steg, hvorimod forbruget af stokke og gangbukke faldt i perioden.

Årsager til ændringer i forbruget af mobilitetshjælpe midler i de fem år

Data giver ingen mulighed for at undersøge årsager til de observerede stigninger og fald, fx om der er brugergrupper, der er skiftet fra den ene type hjælpemiddel til den anden, hvorfor vurdering af stigninger og fald må foretages på basis af erfaring.

Det mest bemærkelsesværdige er den store stigning i forbruget af el-scootere. Denne udvikling stopper dog formentlig, idet der nu ligger en principafgørelse fra Ankestyrelsen om, at el-scootere skal betragtes som forbrugsgode ifølge servicelovens §113 (8). En forklaring på stigningen i forbruget af el-scootere kunne være en stigende alder i befolkningen, hvorved flere kan forventes af få funktionsnedsættelser, især med hensyn til mobilitet, og dermed har flere behov for hjælpemidler (9,10). På baggrund af data fra Danmarks Statistik fremgår det, at den gennemsnitlige alder i den danske befolkning i den pågældende periode steg med 0,1 år pr. år, hvilket ikke umiddelbart understøtter denne forklaring. Idet mobilitetshjælpe midler især anvendes af ældre over 75 år (9,10), kunne en stigning af antallet i denne aldersgruppe være forklaringen. Baseret på data fra Danmarks statistik fremgår det af figur 21, at der blandt de 75 til 79-årige skete en lille tilbagegang i antal. De 80 til 94-årige steg lidt i antal, og aldersgrupperne derover forblev antalsmæssigt på det samme niveau igennem perioden. Se figur 21.

Figur 21. Befolkningsudviklingen fordelt på aldersgrupper i perioden 2002 til 2006

Ændringerne i befolkningssammensætningen er nok ikke forklaringen, da antallet af udleverede mobilitetshjælpemidler af andre typer i givet fald også skulle stige. En mere plausibel forklaring er formentlig, at el-scooteren er blevet et acceptabelt og ikke-stigmatiserende hjælpemiddel, der reklameres for sammen med almindelige produkter som carporte og havelamper. Måske er der også en generel tendens til at ældre, som er den gruppe, der anvender flest mobilitetshjælpemidler, i stigende grad ønsker at kunne færdes udendørs; det kan måske forklare det stigende forbrug af hjælpermanøvrerede kørestole og joystickstyrede elkørestole.

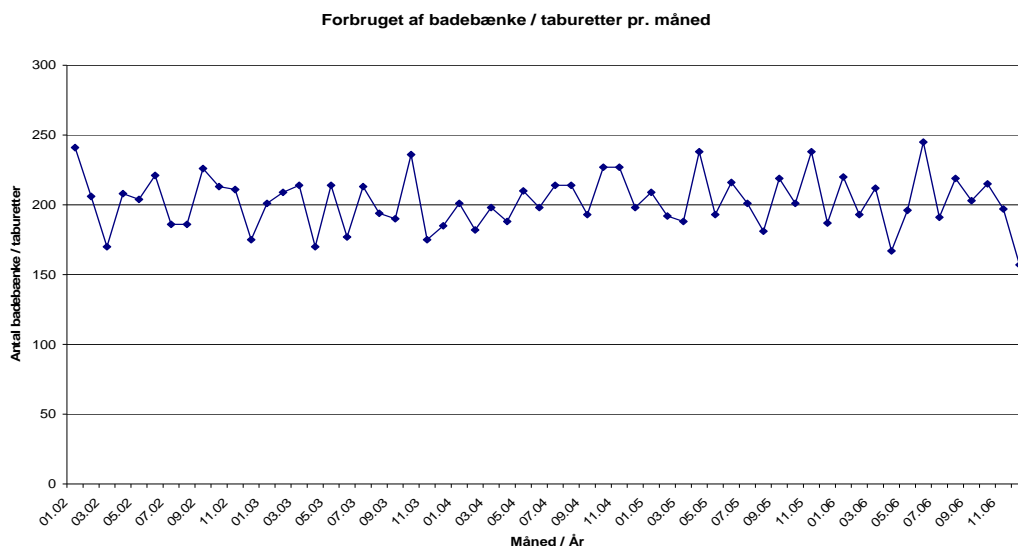
Faldet i forbruget af stokke kan ikke umiddelbart forklares. Måske kan det skyldes, at nogle kommuner efter sigende beder borgerne om at anskaffe en stok, og at borgerne ikke forventer at få en stok bevilget af kommunen. Årsagen til at forbruget af gangbukke – eller gangstativer, som de også kaldes – faldt, er formentlig, at de er mere besværlige at bruge end rollatorer og fx el-scootere udendørs.

Årsager til ændringer i forbruget af mobilitetshjælpemidler måned for måned

For fire typer af hjælpemidler (rollatorer, manuelle og hjælpermanøvrerede kørestole samt el-scootere) ses et mønster i forbruget fra måned til måned, kendetegnet ved faldende forbrug mod slutningen af et år og stigende forbrug hen over sommermånederne. Idet disse mobilitetshjælpemidler fortrinsvis anvendes udendørs, hænger forbrugsmønstret formentlig ganske enkelt sammen med vejret. Efterspørgslen efter disse hjælpemidler, der fortrinsvis benyttes udendørs, vil naturligt være mindre hen imod årets slutning, hvor det danske vejr ændrer karakter og ikke indbyder til aktiviteter udenfor. Når foråret melder sin ankomst, får man igen lyst til at komme ud, og efterspørgslen på de nævnte hjælpemidler begynder igen at stige.

En anden forklaring kunne være kommunekassernes slunkne beholdning ved årets udgang, hvilket kunne give anledning til en nedgang i bevillingerne. Men hvorfor gælder det

så ikke for de resterende hjælpemidler, der ikke fremviser samme mønster i forbrug fra måned til måned? Dette kan måske hænge sammen med omfanget, idet de fire hjælpemidler er blandt de hyppigst anvendte. Se figur 20 og tabel 1. Dermed udgør disse fire typer af hjælpemidler kommunernes største udgift til leje af tekniske hjælpemidler ved Zealand Care. Ved at justere brugen af disse fire hjælpemidler, opnår kommunen en relativt større besparelse i udgifter, og budgettet kan overholdes ved årets udgang.

Figur 22. Det månedlige forbrug af badebænke/taburetter i de 33 inkluderede kommuner

En test af denne hypotese kunne være at sammenligne forbruget af de fire omtalte hjælpemidler med et andet hjælpemiddel, der i forbrugsomfang er sammenligneligt, fx badebænken. Forbruget af badebænke er gennemsnitligt 202,6 pr. måned, sammenlignet med 342,4 rollatorer pr. måned og 181,5 manuelle kørestole pr. måned. Forbruget følger dog ikke mønstret med faldende forbrug hen imod årets slutning for igen at stige efter nytår. Fluktuationen synes mere tilfældig. Se figur 22.

Dermed kan denne hypotese afvises – formentlig hænger forbrugsmønstret af rollatorer, manuelle og hjælpermanøvrerede kørestole og el-scootere sammen med vejrmæssige forhold!

Datas generaliserbarhed

Data er fremskrevet for at gælde hele Danmark. Disse tal er dog forbundet med usikkerhed, da det ikke vides med bestemthed, om de kommuner, der indgår i denne undersøgelse er repræsentative for Danmark med hensyn til hjælpemiddelforbrug. Da der ikke findes data på hjælpemiddelområdet med hensyn til store og små kommuners forbrug af hjælpemidler, betydningen af befolkningssammensætningen m.v., kan datas generaliserbarhed ikke undersøges. Der findes dog regnskabstal for det samlede hjælpemiddelforbrug (4), der ud over udgifter til genbrugshjælpemidler (tekniske hjælpemidler) også indeholder udgifter til personlige hjælpemidler (bleer, proteser, høreapparater, fodindlæg, parykker osv.) og handicapbiler. Genbrugshjælpemidler udgør 26% af disse hjælpemidler. Ifølge disse regnskabstal var der ikke signifikant forskel på de kommuner, der i 2006 var tilsluttet Zealand Care, og landets øvrige kommuner. Hvad angår andelen af ældre over 67 år og andelen af invalidepensionister, som kunne have betydning for forbruget af hjælpemidler, var der ikke forskel mellem hele landet og de kommuner, der i 2006 var tilsluttet Zealand Care. Det kan dermed med forsigtighed antages, at data er

repræsentative for Danmark – under alle omstændigheder er de de bedste, der er til rådighed i øjeblikket.

Tidsforbrug, data og fremtiden

Det har taget i alt 241 timer at gennemføre projektet, ekskl. de timer, Zealand Care har anvendt på det, herunder Berit Vestergaards hjælp til at finde data frem (Dataudtræk hos Zealand Care: 37 t. Indtastning: 94 t. Dataanalyse og rapport: 110 t.).

Det kan ikke uden videre afgøres, om tidsforbruget står mål med resultatet. Dog kan det fastslås, at det forhold at der skal udføres mange manuelle operationer, betyder, at det er tidskrævende at anvende Zealand Cares data, samtidig med at data ikke kan belyse årsager til stigninger og fald i forbruget af hjælpemidler, ligesom antallet af brugere (prævalensen) ikke kan belyses uden yderligere udtrækning af data.

Dette projekt har haft et særligt perspektiv, hvorfor det ikke kan afvises, at Zealand Cares data kan anvendes til andre formål, fx til at opsamle viden om reparationer af hjælpemidler. Der skal formentlig i givet fald beregnes en del tid til manuel håndtering af data, som det har været tilfældet med herværende projekt. Zealand Care oplyser, at det i fremtiden vil blive lettere at anvende data, idet man er i gang med at omstrukturere databasen.

Zealand Care dækker især mindre kommuner. Hvis data skulle være repræsentative for Danmark, bør de baseres på et udvalg af kommuner, der på et mere sikkert grundlag kan anses for at være repræsentative for Danmark. Hvorvidt det er muligt, at udtrække de ønskede data fra kommunernes it-baserede registrering af hjælpemiddelbevillinger vides p.t. ikke. Dette bør undersøges, ligesom det også bør undersøges, i hvilken udstrækning det er muligt at relatere data til borgere, der har eller har fået hjælpemidler, da dette er afgørende for at få fuld nytte af data om hjælpemidler. Endelig er det også nødvendigt at afdække, hvor mange ressourcer dette ville kræve, for at det kan blive muligt at generere landsdækkende statistikker på hjælpemiddelområdet.

Konklusion

I denne rapport præsenteres det, hvor mange mobilitetshjælpemidler, der blev forbrugt i årene 2002-2006 i de 33 kommuner, der var tilsluttet Zealand Cares hjælpemiddelservice. Det er i øjeblikket de eneste nationale danske data om hjælpemidler bortset fra statistikkerne om handicappiler, der er til rådighed for øjeblikket.

Ikke overraskende blev der brugt flest rollatorer, svarende til 70.834 for hele landet i 2006. Derefter fulgte manuelle kørestole, som der blev udleveret halvt så mange af. Alle andre mobilitetshjælpemidler blev der brugt betydeligt færre af.

Udviklingen i forbruget over de fem undersøgte år var ikke ens for de forskellige typer af mobilitetshjælpemidler. Forbruget af stokke og gangbukke (som der kun blev brugt få af) faldt, mens forbruget af rollatorer og manuelle kørestole var stabilt i de fem år. Derimod steg forbruget af el-scootere til det dobbelte i perioden, ligesom forbruget af joystickstyrede el-kørestole steg med godt 50%. Også forbruget af hjælper manøvrerede (manuelle) kørestole steg. Forklaringen på stigningen i forbruget af el-scootere skal formentlig findes i det faktum, at el-scootere i stigende grad er blevet populære og ikke længere opfattes som stigmatiserende.

For fire typer af mobilitetshjælpemidler varierede forbruget i løbet af det enkelte år, sådan at der blev brugt flest i sommerperioden. Det drejede sig om rollatorer, manuelle kørestole, hjælpermanøvrerede kørestole og el-scootere. Årsagen er formentlig, at disse hjælpemidler fortrinsvis anvendes udendørs, og at der er større behov for at komme ud om sommeren end om vinteren.

Det var tidskrævende at indsamle og bearbejde data, hvorfor der kun er præsenteret data om mobilitetshjælpemidler. Da det heller ikke umiddelbart var muligt at koble data til informationer om brugernes alder, køn, funktionsnedsættelse, diagnose m.v., som kunne være med til at belyse fald og stigning i udviklingen i forbruget af hjælpemidler, og det ikke er helt sikkert, at data er repræsentative for Danmark, må der i fremtiden findes andre veje til at fremskaffe statistikker på hjælpemiddelområdet.

Litteraturliste

1. Amdtsrådsforeningen et al. Offentlige tilskud på hjælpemiddelområdet. København: Schultz Information, 1999.
2. Ankestyrelsen. Støtte til køb af handicapbil: Årsstatistik 2007. København: Ankestyrelsen; 2009. Hentet fra www.ast.dk/artikler/default.asp?page=1036 den 10.6.2009.
3. Jeppesen KJ. Handicap-hjælpemidler II. Formidling og effektiv anvendelse. København: Teknisk Forlag, 1983.
4. Danmarks Statistik – statistikbanken dk. www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1680. Hentet den 10.6.2009.
5. Statens Institut for Folkesundhed. Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne. www.sj-folkesundhed.dk/Forskning/Befolkningens%20sundhedstilstand/Sundhed%20og%20sygelighed%20SUSY.aspx. Hentet den 10.6.2009.
6. Bengtsson S. Handicap og samfundsdeltagelse 2006. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 2008.
7. Socialministeriet, Økonomisk Statistisk Kontor. Socialektoren i tal 2003. København: IT- og Telestyrelsen, Netboghandelen, 2003.
8. Ankestyrelsen. Principafgørelse om elscootere som forbrugsgode. www.hmi.dk/media/Ankestyrelsen_08-01-2009_14_23_25.pdf. Hentet den 10.6.2006.
9. Sonn U. Longitudinal studies of dependency in daily life activities among elderly persons. Scandinavian Journal of Rehabilitation Medicine Supplement 34 1996; 29:2-35.
10. Löfqvist C, Nygren C, Brandt Å, Oswald F, Iwarsson S. Use of mobility devices and changes over 12 months among very old people in five European countries. Aging Clinical and Experimental Research 2007; 19(6):497-505.
11. Nielsen LS. Bruger "gamle" ældre flere og/eller andre hjælpemidler end "unge" ældre? Göteborg: Master of Public Health, Nordiska folkhögskolan för folkhälsovetenskap, 2007.
12. Sørensen HV, Lendal S, Schultz-Larsen K, Uhrskov T. Stroke Rehabilitation: Assistive technology devices and environmental modifications following primary rehabilitation in hospital - A therapeutic perspective. Assistive Technology 2003; 15:39-48.
13. Dahl TH. Nytte af hjælpemidler. Spørgeskemaundersøgelse blandt hjælpemiddelbrugere i Århus Kommune. Københavns Universitet, Sundhedsvidenskabeligt Fakultet, Institut for Folkesundhedsvidenskab, 2003.
14. Brundell S, Saxberger U. Äldrestatistik Juni 2008. Äldres hälsa, funktionshinder, boende och hjälpmedel. Vällingby: Hjälpmedelsinstitutet, 2008.

Bilagsfortegnelse

Bilag 1. Forbrug af mobilitetshjælpemidler 2002-2006: side 27-31

Bilag 2. Forbrug af badebænke 2002-2006 : side 32

Bilag 1: Forbrug af mobilitetshjælpemidler 2002-2006

	Stok	Gangbuk	Gangbord	Rollator	Manuel kø.stol	Hj.man. kø.stol	Manu. btj. elkø.st.	Motorst. elkø.st.	Hj.man. elkø.st.
År 2002									
Januar	73	40	10	298	207	56	28	12	1
Februar	49	26	14	302	136	71	33	13	0
Marts	45	17	7	275	149	60	23	13	0
April	73	22	7	377	186	57	43	15	0
Maj	77	32	7	382	231	66	57	19	0
Juni	96	16	6	353	227	62	53	18	0
Juli	68	23	6	358	194	51	46	13	0
August	116	26	7	391	218	74	68	24	0
September	65	21	14	391	184	64	55	15	0
Oktober	82	16	9	333	184	80	49	20	0
November	50	21	11	331	181	79	44	15	0
December	34	13	12	245	148	41	39	13	0
I alt	828	273	110	4036	2245	761	538	190	1
Pr. 100.000	263,4	86,9	35	1284	714,2	242,1	171,2	60,4	0,3

	Stok	Gangbuk	Gangbord	Rollator	Manuel kø.stol	Hj.man. kø.stol	Manu. btj. elkø.st.	Motorst. elkø.st.	Hj.man. elkø.st.
År 2003									
Januar	49	26	7	337	113	88	35	15	0
Februar	48	19	10	283	157	78	36	17	1
Marts	48	15	9	330	184	77	59	9	0
April	40	7	10	305	175	60	46	12	0
Maj	60	11	11	334	202	74	58	17	0
Juni	62	18	5	417	203	76	62	26	0
Juli	56	21	10	385	206	86	59	22	0
August	64	21	6	376	183	75	71	19	0
September	44	23	10	381	200	61	82	22	0
Oktober	63	19	5	351	174	76	77	30	1
November	57	19	4	295	159	57	36	14	0
December	51	14	6	295	152	49	54	13	0
I alt	642	213	93	4089	2108	857	675	216	2
Pr. 100.000	203,5	67,5	29,5	1296	668,1	271,6	213,9	68,5	0,6

	Stok	Gangbuk	Gangbord	Rollator	Manuel kø.stol	Hj.man. kø.stol	Manu. btj. elkø.st.	Motorst. elkø.st.	Hj.man. elkø.st.
År 2004									
Januar	41	18	11	297	136	77	41	30	0
Februar	39	16	10	307	148	63	51	13	0
Marts	69	17	17	326	151	82	43	16	0
April	52	24	10	326	181	76	74	17	0
Maj	36	15	8	320	206	68	68	23	0
Juni	62	16	17	396	214	95	87	19	0
Juli	38	13	4	364	197	77	66	16	0
August	41	18	7	373	200	90	76	29	0
September	37	21	5	379	179	70	75	18	0
Oktober	52	16	8	336	180	70	71	15	0
November	53	18	8	326	206	98	76	29	0
December	40	16	9	311	196	82	63	38	0
I alt	560	208	114	4061	2194	948	791	263	0
Pr. 100.000	177,1	65,8	36	1283,7	693,5	299,7	250	83,1	0

	Stok	Gangbuk	Gangbord	Rollator	Manuel kø.stol	Hj.man. kø.stol	Manu. btj. elkø.st.	Motorst. elkø.st.	Hj.man. elkø.st.
År 2005									
Januar	26	20	7	325	181	68	47	16	1
Februar	34	22	7	304	133	67	43	21	0
Marts	37	17	9	284	152	68	42	17	1
April	41	26	10	377	184	59	73	26	0
Maj	73	13	12	381	176	73	68	28	2
Juni	34	13	10	412	231	102	86	21	1
Juli	52	22	14	344	213	60	111	24	0
August	47	14	20	352	162	75	70	24	0
September	52	22	15	389	196	81	85	33	0
Oktober	28	19	5	361	172	64	106	28	1
November	62	9	8	370	166	78	98	19	1
December	43	16	9	304	159	78	79	21	1
I alt	529	213	126	4203	2125	873	908	278	8
Pr. 100.000	166,9	67,2	39,7	1325,9	670,3	275,4	286,4	87,7	2,5

	Stok	Gangbuk	Gangbord	Rollator	Manuel kø.stol	Hj.man. kø.stol	Manu. btj. elkø.st.	Motorst. elkø.st.	Hj.man. elkø.st.
År 2006									
Januar	57	14	4	284	139	70	64	17	1
Februar	42	19	14	297	143	72	72	13	0
Marts	51	17	7	364	154	101	68	20	1
April	37	17	10	341	150	53	61	18	0
Maj	61	13	9	396	190	87	89	29	1
Juni	36	14	14	389	281	103	100	30	0
Juli	39	14	9	340	203	83	95	17	0
August	38	16	14	404	237	74	95	30	0
September	47	13	11	398	216	77	130	34	2
Oktober	73	9	15	329	188	67	90	25	0
November	43	9	12	347	171	78	102	31	2
December	30	14	10	265	147	62	79	30	0
I alt	554	169	129	4154	2219	927	1045	294	7
Pr. 100.000	174,0	53,1	40,5	1305,1	697,2	291,3	328,3	92,4	2,2

Bilag 2: Forbrug af badebænke 2002-2006

	2002		2003		2004		2005		2006	
Badebænke	Januar	241	Januar	201	Januar	201	Januar	209	Januar	220
	Februar	206	Februar	209	Februar	182	Februar	192	Februar	193
	Marts	170	Marts	214	Marts	198	Marts	188	Marts	212
	April	208	April	170	April	188	April	238	April	167
	Maj	204	Maj	214	Maj	210	Maj	193	Maj	196
	Juni	221	Juni	177	Juni	198	Juni	216	Juni	245
	Juli	186	Juli	213	Juli	214	Juli	201	Juli	191
	August	186	August	194	August	214	August	181	August	219
	September	226	September	190	September	193	September	219	September	203
	Oktober	213	Oktober	236	Oktober	227	Oktober	201	Oktober	215
	November	211	November	175	November	227	November	238	November	197
	December	175	December	185	December	198	December	187	December	157
	I alt	2447	I alt	2378	I alt	2450	I alt	2463	I alt	2415
Pr. 100.000 indbygger	778,5	Pr. 100.000 indbygger	753,7	Pr. 100.000 indbygger	774,5	Pr. 100.000 indbygger	777	Pr. 100.000 indbygger	758,8	